

Jobcentre og kommuner

Styrelsen for Arbejdsmarked
og Rekruttering

Vermundsgade 38

2100 København Ø

T +45 72 21 74 00

E star@star.dk

www.star.dk

CVR 55568510

18. december 2024

J.nr. 2024-236

Orientering om vedtagelse af L 12 om arbejdspligt for personer, som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet - Startvejledning

Folketinget har den 17. december 2024 vedtaget lovforslag L 12, 2024-25. Der vedlægges link til lovforslaget som vedtaget ved 3. behandlingen:

[Til lovforslag nr. L 12, Folketinget 2024-25, Forslag til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og forskellige andre love \(Arbejdspligt for borgere, som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet\)](#)

Loven træder i kraft den 1. januar 2025 og offentliggøres på Retsinformation mellem jul og nytår 2024. Startvejledning om arbejdspligt for personer, der ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet, offentliggøres også på Retsinformation mellem jul og nytår 2024.

Loven udmønter *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne* fra oktober 2023.

Med loven indføres der en arbejdspligt for personer, som modtager ydelser i kontanthjælpssystemet, og som ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet.

Arbejdspligten omfatter både personer, der skal have en indsats efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB), og personer, der skal have en indsats efter integrationsloven (INL).

Arbejdspligten fremgår af et nyt kapitel 16 a i LAB (for personer omfattet af LAB) og af en ny § 16, stk. 2, og § 20 d i INL (for personer omfattet af INL).

Der er endvidere regler om arbejdspligten i bl.a. bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB), bekendtgørelse om udarbejdelse af kontrakt og om introduktionsprogrammet efter integrationsloven (BKI). Disse regler offentliggøres også på Retsinformation mellem jul og nytår 2024.

I det følgende beskrives målgruppen, indfasning af og indsatsen i arbejdspligten m.v. i afsnittene:

1. Målgruppen for arbejdspligten
2. Indfasning af arbejdspligten
 - 2.1. Overgangsperioder i 2025
 - 2.2. Tilbud givet inden personen omfattes af arbejdspligt
3. Arbejdspligtens omfang, herunder nedsættelse af timer
4. Arbejdspligtens indhold
 - 4.1. Tilbud
 - 4.2. Aktiviteter m.v. der kan medregnes i indsatsen i arbejdspligten
5. Nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats
 - 5.1. Nytteindsats
 - 5.2. Særligt tilrettelagt nytteindsats
 - 5.3. Særligt om statsstøtte, konkurrenceforvridning og fortrængning
6. Hjælp til transportudgifter
7. Visitation, kontaktførelse, Min Plan og kontrakt m.v.
8. Rådighed og sanktioner
9. Registrering, monitorering og evaluering
10. Information om arbejdspligten

I de enkelte afsnit henvises der til de relevante bestemmelser i lovforslaget L 12 (L 12), LAB og BAB, INL og BKI, lov om aktiv socialpolitik (LAS) og bekendtgørelse om det fælles it-baserede datagrundlag og det statistiske datavarehus på beskæftigelsesområdet (databekendtgørelsen).

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) og Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) har oprettet temaside om arbejdspligt:
www.star.dk: [Nyt kontanthjælpssystem og arbejdspligt](#)
www.siri.dk: <https://siri.dk/arbejdspligt>

Se mere i afsnit 10 om information om arbejdspligten.

1. Målgruppen for arbejdspligt

Personer, som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet, bliver omfattet af arbejdspligten. Det vil sige personer, der ikke opfylder kravet om ophold i riget i mindst 9 ud af de seneste 10 år (opholdskravet), og som ikke har haft fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2½ år ud af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet).

Fra 1. januar 2025 vil programmet for personer, som er omfattet af INL, og som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, bestå af arbejdspligten. Derudover vil personer, som modtager overgangsydelse, og som er omfattet af en indsats efter LAB, blive omfattet af arbejdspligten. Se dog nedenfor vedr. fordrevne fra Ukraine.

Den 1. juli 2025 skal personer, som er kommet til landet før 2008, også opfylde opholds- og beskæftigelseskravet.

Som følge heraf vil kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, som pr. 1. juli 2025 ikke opfylder de skærpede optjeningsregler om opholds- og beskæftigelseskravet i lov om aktiv socialpolitik, også blive omfattet af arbejdspligten fra 1. juli 2025.

Den 1. juli 2025 erstattes selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse og uddannelseshjælp med kontanthjælp. Personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet i LAS, vil modtage kontanthjælp på mindstesats eller hjemmeboende sats (til personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet).

Kommunen træffer afgørelse om, hvorvidt en person opfylder opholds- og beskæftigelseskravet i forbindelse med, at kommunen træffer afgørelse om personens kontanthjælp, herunder hvilken sats kontanthjælpen skal udgøre.

Det bemærkes, at udlændinge med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (Ukraine-særloven), ikke for nuværende omfattes af arbejdspligten. Fordrevne fra Ukraine, der er omfattet af INL, skal dermed fortsat have et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller introduktionsprogram, som skal tilrettelægges i overensstemmelse med de hidtil gældende regler i INL. Fordrevne fra Ukraine, der er omfattet af LAB, skal have indsats efter de regler, der gælder for personer, som opfylder opholds- og beskæftigelseskravet.

Reglerne om, hvilke personer, der er omfattet af arbejdspligt, fremgår af § 105 a i LAB, § 16, stk. 2, i INL og § 7, stk. 3, i L 12.

Reglerne om opholds- og beskæftigelseskravet og om hvilken sats, kontanthjælpen udgør, fremgår af henholdsvis § 11 og § 16 i LAS.

2. Indfasning af arbejdspligten

Den 1. januar 2025 indføres arbejdspligten for personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

Den 1. juli 2025 indføres arbejdspligten for personer, der på grund af de skærpede optjeningsregler i LAS modtager kontanthjælp på mindstesats eller hjemmeboende sats (til personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet).

Arbejdspligten indfases etapevist i en overgangsperiode og skal være fuldt indfaset pr. 31. december 2025. Overgangsperioderne er beskrevet nedenfor i afsnit 2.1.

Reglerne om indfasning fremgår af §§ 6 og 7 i L 12.

2.1. Overgangsperioder i 2025

Arbejdspligten indfases således, at personer, der bliver omfattet af arbejdspligten efter enten LAB eller INL i perioden 1. januar til og med 31. maj (dvs. personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse), skal være påbegyndt indsatsen i arbejdspligten senest den 30. juni 2025. Personer, der bliver omfattet af arbejdspligten i perioden 1. - 30. juni 2025, skal påbegynde indsatsen i arbejdspligten inden for fristen på en måned.

Personer, der bliver omfattet af arbejdspligten efter LAB i perioden 1. juli til 30. november 2025 (dvs. personer, som modtager kontanthjælp på mindstesats eller

hjemmeboende sats), skal være påbegyndt indsatsen i arbejdspligten senest den 31. december 2025. Personer, der bliver omfattet af arbejdspligten i perioden 1. - 31. december 2025, skal påbegynde indsatsen i arbejdspligten inden for fristen på en måned.

Indfasningen betyder, at fristen for at igangsætte arbejdspligten fraviges i overgangsperioden. Det er jobcenteret, der tager stilling til, hvornår personerne skal påbegynde indsatsen i arbejdspligten i overgangsperioden.

Når indfasningsperioderne er afsluttede, skal jobcenteret igangsætte indsatsen i arbejdspligten senest efter en måned. Se nærmere om beregning af fristerne i afsnit 3.

Det bemærkes i den sammenhæng, at den nuværende suspensionsperiode på 3 måneder i INL § 4 b ophæves, således at alle personer skal have tilbudt et program senest efter en måned.

Reglerne om overgangsperioder og frister for iværksættelse af indsats fremgår af overgangsbestemmelsen i § 7 i L 12, § 105 a, stk. 3, i LAB og § 16, stk. 5, i INL.

2.2. Tilbud givet inden personen omfattes af arbejdspligt

Med arbejdspligten begrænses mulighederne for at give tilbud om vejledning og opkvalificering til personer, der bliver omfattet af arbejdspligt. Se eventuelt mere herom i afsnit 4.

En person, der har fået et tilbud om vejledning og opkvalificering, inden personen bliver omfattet af arbejdspligten, vil kunne deltage i tilbuddet efter at personen er blevet omfattet af arbejdspligten, uanset at tilbuddet ikke vil kunne gives til personer i arbejdspligt.

3. Arbejdspligtens omfang, herunder nedsættelse af timer

Personer, der er omfattet af arbejdspligten, skal som udgangspunkt deltage kontinuerligt i 37 timers indsats om ugen.

Indsatsen kan bestå af virksomhedsrettede tilbud, herunder det nye tilbud om *særligt tilrettelagt nytteindsats*, og i begrænset omfang tilbud om vejledning og opkvalificering.

For personer, der er omfattet af arbejdspligten efter INL, kan indsatsen også bestå af danskuddannelse. For personer, der er omfattet af arbejdspligten i LAB, kan der også gives tilbud om vejledning og opkvalificering i form af danskundervisning.

Derudover kan en række forskellige aktiviteter medregnes i indsatsen i arbejdspligten, herunder en ny *aktivitet om forberedelse til danskundervisning/danskuddannelse og jobsøgning i op til 4 timer i alt om ugen*. Indsatsen og de aktiviteter m.v., som kan medregnes i indsatsen, beskrives nærmere i afsnit 4.

Indsatsen i arbejdspligten består dermed primært af kendte tilbud og aktiviteter. Da personerne som udgangspunkt skal deltage kontinuerligt i indsats i 37 timer om ugen, må det forventes at det samlede antal tilbud og aktiviteter til personerne øges.

Jobcenteret skal igangsætte indsatsen i arbejdspligten senest efter 1 måned. Fristen fraviges dog i overgangsperioderne i 2025. Se afsnit 2.1. om overgangsperioder i 2025.

For personer omfattet af LAB regnes fristen som hidtil fra den første henvendelse om hjælp, selvom ydelsen udbetales på et senere tidspunkt. For personer omfattet af INL regnes fristen som hidtil fra tidspunktet, hvor kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for personen.

Jobcenteret skal løbende tilrettelægge indsatsen i arbejdspligten under hensyn til personens helbredsmæssige situation.

Det primære formål med indsatsen i arbejdspligten vil fortsat være, at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse eller opnår tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vurderingen af, hvilken indsats personen skal deltage i, skal derfor foretages under hensyn til, at personen skal deltage i den mest beskæftigelsesrettede indsats, som bringer den enkelte tættere på ordinær beskæftigelse. Derudover skal der tages hensyn til, at personen skal deltage i flest mulige timer ud fra en vurdering af personens helbredsmæssige situation. Disse hensyn vil skulle indgå i en samlet vurdering af, hvilken indsats den enkelte vil skulle tilbydes.

Jobcenteret kan nedsætte antallet af timer efter en konkret vurdering af personens helbredsmæssige situation i forhold til den indsats, som personen skal deltage i.

Der skal altid foretages en konkret vurdering, og kommunen kan derfor ikke generelt vurdere, at personen kun kan deltage i en indsats i eksempelvis 20 timer om ugen. Vurderingen skal tage afsæt i de konkrete tilbud og aktiviteter, som personen skal deltage i.

Vurderingen vil afhænge af, hvilken indsats jobcenteret har vurderet, at den enkelte skal deltage i, f.eks. om der er tale om en mere fysisk krævende virksomhedspraktik eller en mere skånsom særligt tilrettelagt nytteindsats.

Vurderingen af, hvor mange timer personen skal deltage i indsats i arbejdspligten, skal også ske under hensyn til personens helbredsmæssige situation i forhold til de øvrige aktiviteter og indsatser, som personen deltager i. Det kan f.eks. være lønnet ordinært arbejde, forberedelse til danskundervisning eller jobsøgning i op til 4 timer om ugen i alt uden for hjemmet og indsatser efter social- eller sundhedslovgivningen, som også kan medregnes i den samlede opgørelse af timetallet i indsatsen i arbejdspligten.

Eksempel:

Hvis en person arbejder 10 timer om ugen i ordinært arbejde og er jobsøgende i 4 timer om ugen uden for hjemmet, skal jobcenteret tage stilling til, hvor mange timer og i hvilke tilbud personen derudover kan og skal deltage i.

Hvis jobcenteret vurderer, at den pågældende skal deltage i tilbud om nytteindsats ud over de 10 timers ordinært arbejde og de 4 timers jobsøgning, skal jobcenteret i vurderingen af, hvilken nytteindsats og hvor mange timer personen skal deltage,

tage hensyn til personens helbredsmæssige situation. Vurderingen vil også skulle tage højde for, at personen allerede skal deltage i ordinært arbejde i 10 timer om ugen og være jobsøgende i 4 timer om ugen svarende til i alt 14 timer om ugen.

Hvis jobcenteret herefter vurderer, at personen på grund af sin fysiske og psykiske helbredsmæssige situation - ud over de 10 timers ordinært arbejde og de 4 timers jobsøgning - alene vil kunne deltage 10 timer om ugen i nytteindsats, og herefter ikke vil kunne deltage i yderligere indsats, nedsættes indsatsen i arbejdspligten til 24 timer om ugen for personen.

Samlet set vil det betyde, at personen skal deltage i 10 timers ordinært arbejde, 4 timers jobsøgning uden for hjemmet og 10 timers nytteindsats om ugen for sin ydelse.

Hvis personens helbredsmæssige situation ikke har betydning for personens deltagelse i den konkrete nytteindsats, nedsættes arbejdspligten ikke, og personen vil i eksemplet skulle deltage 23 timer om ugen i nytteindsats. Dermed vil personen komme op på 37 timers indsats om ugen svarende til 10 timers ordinært arbejde, 4 timers jobsøgning uden for hjemmet og 23 timers nytteindsats.

Der er i eksemplet ikke medregnet eventuel transporttid mellem aktiviteterne. Se afsnit 4 om medregning af transporttid mellem aktiviteterne.

Jobcenteret skal løbende vurdere og eventuelt op- eller nedjustere indsatsen, f.eks. hvis personens helbredsmæssige situation ændres, eller hvis personen ophører med eller påbegynder et lønnet arbejde eller en indsats efter social- eller sundhedslovgivningen m.v.

Personer, som er omfattet af arbejdspligten, kan fritages helt eller delvist fra indsats efter de almindelige regler, f.eks. fordi personen omfattes af mindre intensiv indsats, fordi personen ikke kan deltage i indsatsen på grund af sygdom, eller fordi der er risiko for, at helbredet forringes ved deltagelse i indsatsen.

For borgere omfattet af arbejdspligt efter INL bemærkes, at adgangen til at undtage en person fra program, når ganske særlige grunde taler derfor, efter § 23, stk. 5, ophæves. Personer, der i dag undtages fra program pga. folkepensionsalder, eller fordi de er i målgruppen for førtidspension, vil fremover kunne fritages efter kapitel 11 i BKI.

STAR's brugervejledning til registrering af fravær og fritagelser med start- og slutdatoregler vil blive opdateret snarest muligt. Vejledningen kan findes på: <https://star.dk/digital-service/borger-it/tilmelding-registrering-jobcentret-sygefravaer-fravaer-fritagelser/fravaer-og-fritagelser/vejledninger-fravaer-fritagelser>

Reglerne om arbejdspligtens omfang, nedsættelse og igangsættelse fremgår af LAB §§ 105 a-c samt af INL §§ 16 og 20 d.

4. Arbejdspligtens indhold

4.1. Tilbud

Indsatsen i arbejdspligten kan bestå af følgende:

- 1) Tilbud om virksomhedspraktik
- 2) Tilbud om ansættelse med løntilskud

- 3) Tilbud om nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats
- 4) Danskuddannelse (for personer omfattet af INL)
- 5) Tilbud om vejledning og opkvalificering, hvis der er tale om korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job
- 6) Tilbud om danskundervisning (for personer omfattet af LAB)
- 7) Tilbud om regne- og ordblindkurser efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, der kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job
- 8) Tilbud om sundhedsfaglig vejledning under sygefravær fra øvrige tilbud, hvis det kan medvirke til at nedbringe antallet af sygemeldinger for personer med gentagne sygemeldinger

Ad 1-3: Tilbud om virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud og nytteindsats
Tilbud om virksomhedspraktik og tilbud om ansættelse med løntilskud kan gives til personer i arbejdspligten efter de gældende regler for disse tilbud.

Det betyder bl.a., at personer, som er omfattet af arbejdspligten efter LAB, fortsat har ret til at få tilbud om virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud hos en arbejdsgiver, som de selv har fundet. Jobcenteret vil også fortsat kunne afvise at give tilbuddet, hvis jobcenteret f.eks. vurderer, at formålet med tilbuddet ikke er opfyldt.

Herudover kan indsatsen bestå af tilbud om nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats. For en nærmere beskrivelse af disse tilbud henvises til afsnit 5.

Ad 4: Danskuddannelse (for personer omfattet af INL)

Personer, der bliver omfattet af arbejdspligten efter INL, vil som hidtil skulle tilbydes danskuddannelse efter INL som led i deres program, og dermed som led i arbejdspligten. Tilbuddet vil fortsat være gældende i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor personen kan påbegynde danskuddannelsen. Danskuddannelse kan som hidtil maksimalt udgøre gennemsnitlig 15 timer om ugen beregnet inden for det igangværende modul.

Ad 5: Tilbud om vejledning og opkvalificering, hvis der er tale om korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job

Personer, der bliver omfattet af arbejdspligten, kan kun få tilbud om vejledning og opkvalificering i begrænset omfang.

Tilbud om vejledning og opkvalificering kan alene gives til personer omfattet af arbejdspligten i særlige tilfælde, hvor der er tale om korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen vil kunne påbegynde et konkret job.

Der gælder dog undtagelser for tilbud om danskundervisning, regne- og ordblindkurser og sundhedsfaglig vejledning, som er beskrevet nedenfor under ad 6-8.

Kurser af kort varighed, der har et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, kan eksempelvis være AMU-kurser, som typisk har en varighed på et par dage og op til et par uger, og som typisk er målrettet et eller flere konkrete job.

Jobcenteret skal konkret vurdere, at tilbuddet kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der er en række opslåede job, som personen kan søge eller påbegynde, hvis personen får et truckcertifikat eller et hygiejnebevis.

Det er ikke et krav, at personen har en aftale eller en arbejdsgivererklæring om ansættelse hos en arbejdsgiver, hvor ansættelsen er betinget af, at personen har taget kurset. Det er heller ikke et krav, at personen kan nå at søge eller påbegynde et bestemt konkret job, som er opslået inden tilbuddet afgives. Det vil dermed være tilstrækkeligt, at der enten hyppigt eller med jævne mellemrum er opslået konkrete job inden for det geografiske område, som personen står til rådighed for. Endvidere er det ikke et krav, at det konkrete job er på fuld tid.

Som udgangspunkt er det en betingelse, at det enkelte kursus i sig selv kan føre til, at personen kan søge eller påbegynde et konkret job. Der kan dog efter en konkret vurdering gives eksempelvis både et AMU-kursus i grundlæggende rengøringshygiejne og et AMU-kursus i rengøringsudstyr- og metoder, hvis kurserne tilsammen kan føre til, at personen kan søge eller påbegynde et konkret job.

Begrænsningen af tilbud om vejledning og opkvalificering betyder, at tilbud om vejledning og opkvalificering alene kan gives, hvis ovenstående betingelser er opfyldt, medmindre tilbuddet kan gives efter en af de tre undtagelser, der er nævnt nedenfor under ad 6-8.

Begrænsningen har dermed betydning for eksempelvis muligheden for at give tilbud om sammenhængende brancheorienterede forløb, som kombinerer opkvalificering og virksomhedsrettede tilbud med en bestemt branche i lokalområdet med gode jobmuligheder efter INL, og tilbud inden for varslingsindsatsen efter LAB. Disse tilbud vil alene kunne gives, hvis de opfylder betingelserne om, at der er tale om et kursus af kort varighed med et beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job.

Begrænsningen betyder bl.a., at personer omfattet af arbejdspligten

- ikke kan få tilbud om højskoleophold (for personer omfattet af LAB og INL) eller særligt højskoleophold (for personer omfattet af INL),
- ikke har ret til læse-, skrive-, regne- og ordblindkurser eller test (for personer omfattet af LAB),
- ikke har ret til realkompetencevurdering (for personer omfattet af LAB) og
- ikke kan få tilbud om hele eller dele af studie- og erhvervskompetencegivende uddannelser.

For unge, som har et uddannelsespålæg, betyder begrænsningen, at de tilbud om vejledning og opkvalificering, de kan få, indtil de påbegynder en uddannelse, primært vil være jobrettet frem for uddannelsesrettet.

Der henvises til § 105 b, stk. 1, i LAB og § 20 d, stk. 1, og § 23, stk. 4, i INL.

Ad 6: Tilbud om danskundervisning (for personer omfattet af LAB)

Personer, der er omfattet af arbejdspligten efter LAB, kan få tilbud om vejledning og opkvalificering i form af danskundervisning, hvis jobcenteret vurderer, at perso-

nen har behov for det, hvis de øvrige betingelser om f.eks. formålet med at give tilbuddet er opfyldt. Det kan eksempelvis være læse- og skrivekurser efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (FVU) og kommunale tilbud om danskundervisning med henblik på opkvalificering til arbejdsmarkedet.

Begrænsningen af muligheden for at give tilbud om vejledning og opkvalificering, gælder ikke for tilbud om danskundervisning til personer omfattet af LAB. Dermed er der ikke krav om, at danskundervisning skal være korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen vil kunne påbegynde et konkret job.

Der henvises til § 105 b, stk. 2, nr. 1, i LAB.

Ad 7: Tilbud om regne- og ordblindkurser efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, der kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job

Personer, der er omfattet af arbejdspligten, kan få tilbud om regne- og ordblindkurser efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (FVU), hvis kommunen vurderer, at disse kurser kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der er en række opslåede job, som personen kan søge eller påbegynde, hvis personen får et regne- eller ordblindkursus. Det er ikke et krav, at personen har en aftale eller en arbejdsgivererklæring om ansættelse hos en arbejdsgiver, hvor ansættelsen er betinget af, at personen har taget kurset.

Det er dermed en betingelse, at det vurderes, at kurset kan føre til, at personen kan påbegynde et konkret job ved gennemførelse af et regne- eller ordblindkursus. Det er ikke en betingelse, at der skal være tale om korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus.

Personen skal opfylde de almindelig betingelser for optagelse m.v. efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne.

Der henvises til § 105 b, stk. 2, nr. 2, i LAB og § 23 a, stk. 1, nr. 5, i INL.

Ad 8: Tilbud om sundhedsfaglig vejledning under sygefravær fra øvrige tilbud

Personer, der er omfattet af arbejdspligten, kan få tilbud om sundhedsfaglig vejledning under sygefravær fra øvrige tilbud, hvis det kan medvirke til at nedbringe antallet af sygemeldinger for personer med gentagne sygemeldinger.

Det skyldes, at disse tilbud forventes at være med til at reducere antallet af sygemeldinger.

Med sundhedsfaglig vejledning forstås vejledning fra en sundhedsperson.

Det er jobcenteret, der ud fra antallet af sygemeldinger sammenholdt med perioden med sygemeldinger konkret vurderer, hvornår en person har gentagne sygemeldinger.

Et tilbud om sundhedsfaglig vejledning kan f.eks. være et tilbud i en kommunal sundhedsklinik med vejledning fra en sygeplejerske med henblik på, at personen bliver i stand til at mestre sin sygdom i højere grad og dermed igen vil kunne deltage i indsatsen i arbejdspligten. I tilbuddet må der alene gives generel sundhedsfaglig vejledning, idet der ikke må opstå et patientforhold i det konkrete tilfælde.

I tilbuddet vil der bl.a. kunne vejledes om håndtering af helbredsmæssige udfordringer, søvn og KRAM-faktorer (kost, rygning, alkohol og motion).

Der kan ikke gives tilbud i form af motion i motionscenter, kostvejledning på madlavningshold eller helhedsorienterede forløb til personer med bestemte diagnoser m.v., som et tilbud om sundhedsfaglig vejledning.

Tilbuddet om sundhedsfaglig vejledning kan først gives, når en person har haft gentagne sygemeldinger.

Tilbuddet skal være tilrettelagt sådan, at personen kun skal deltage i tilbuddet under sygefravær fra et eller flere af de øvrige tilbud, som personen ellers skulle have deltaget i som led i arbejdspligten. Antallet af timer for det eller de tilbud, som personen skal deltage i som led i arbejdspligten, kan ikke reduceres med antallet af timer med tilbud om sundhedsfaglig vejledning, da tilbuddet træder i stedet for et eller flere af de tilbud, som personen ikke deltager i på grund af sygefravær.

Ved udeblivelse fra tilbuddet om sundhedsfaglig vejledning kan kommunen sanktionere efter de gældende regler, medmindre personen er for syg til at møde frem og dermed har en rimelig grund til ikke at deltage.

Se eventuelt også »Guide om mulige tiltag til nedbringelse af sygefraværet blandt borgere der modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik«. Guiden kan findes på www.star.dk.

Der henvises endvidere til § 105 b, stk. 2, nr. 3, i LAB, § 106 a i BAB og, § 23, stk. 4, i INL og § 35 i BKI.

4.2. Aktiviteter m.v. der kan medregnes i indsatsen i arbejdspligten

Ud over de tilbud, der kan indgå i arbejdspligten, er der også en række andre aktiviteter m.v., der kan medregnes i antallet af timer i indsatsen i arbejdspligten. Det gælder:

- Ordinær ansættelse som lønmodtager.
- Samtaler i jobcenteret.
- Beskæftigelses- og uddannelsesfremmende aktiviteter, f.eks. job- eller uddannelsesmesser.
- Ansættelse som vikar i en jobrotationsordning.
- Ansættelse med løntilskud efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v.
- Indsatser efter social- og sundhedslovgivningen.
- Forberedelse til danskundervisning og jobsøgning i op til 4 timer i alt om ugen.
- Transporttid mellem tilbud og øvrige aktiviteter.

Timer, hvor personen er ansat som lønmodtager, kan meregnes i antallet af timer i indsatsen i arbejdspligten. Betingelsen om, at personen skal være ansat ordinært som lønmodtager, for at timerne kan medregnes, betyder bl.a., at der ikke vil kunne medregnes timer, hvor personen har ulønnet arbejde, f.eks. frivilligt arbejde i en forening.

Timer, hvor personen deltager i samtaler med jobcenteret/kommunen efter kapitel 7 i LAB og kapitel 4 og 5 i INL, kan medregnes i antallet af timer. Det gælder f.eks. cv- og jobsamtaler og samtaler i forbindelse med indgåelse af og opfølgning på kontrakten.

Timer, hvor personen deltager i beskæftigelses- og uddannelsesfremmende aktiviteter, som personen har pligt til at deltage i, f.eks. job- og uddannelsesmesser, kan også medregnes i antallet af timer.

Endvidere kan timer, hvor personen er ansat som vikar i en jobrotationsordning, jf. kapitel 22 i LAB, og timer, hvor personen er ansat med løntilskud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., medregnes.

Herudover vil timer, hvor personen deltager i indsatser efter social- og sundhedslovgivningen, kunne medregnes. Den tid, hvor personen f.eks. er i løbende ambulantly behandling på sygehuset eller er i psykologbehandling, vil dermed kunne medregnes i antallet af timer, når jobcenteret tilrettelægger indsatsen i arbejdspligten.

Endvidere kan forberedelse til danskundervisning og jobsøgning uden for hjemmet i op til 4 timer i alt om ugen medregnes til antallet af timer. Det er en betingelse, at timerne med forberedelse til danskundervisning og jobsøgning foregår et sted, som jobcenteret har anvist. Herudover skal stedet registrere personens fremmøde og give jobcenteret besked, hvis personen udebliver helt eller delvist. Timerne skal dermed være dokumenterbare. Det kan de f.eks. være ved, at aktiviteterne foregår i jobcenteret eller andre steder, som jobcenteret har anvist, og hvor det er muligt at registrere personens fremmøde. Derimod vil f.eks. timer på en almindelig café, ikke kunne medregnes, da de ikke vil være dokumenterbare.

Endelig kan transporttid mellem tilbud og øvrige aktiviteter medregnes i antallet af timer i indsatsen i arbejdspligten. Det gælder transporttid mellem alle tilbud og øvrige aktiviteter, som kan medregnes i indsatsen. Transporttid til og fra personens bopæl kan ikke medregnes.

Hvis en person samme dag eksempelvis både skal til danskundervisning, deltage i tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats og i jobcenteret for at søge job, vil transporttiden mellem aktiviteterne kunne medregnes til antallet af timer i indsatsen i arbejdspligten. Det er jobcenteret, der udregner transporttiden.

5. Nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats

5.1. Nytteindsats

Med loven sker der en række ændringer af reglerne om tilbud om nytteindsats, som fremover vil gælde for alle målgrupper, som kan få nytteindsats efter LAB og INL.

Formålet med tilbud om nytteindsats udvides, så personer fremover vil kunne få tilbud om nytteindsats med det formål, at personen via nytteindsatsen får mulighed for at tilegne sig kendskab til kulturen og normerne på det danske arbejdsmarked.

Fremover vil der ikke gælde et rimelighedskrav og en varighedsbegrænsning for tilbud om nytteindsats. Der vil dermed ikke blive stillet krav om, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden og med tilskud, når der gives tilbud om nytteindsats, og der vil ikke være en tidsmæssig begrænsning for, hvor længe et tilbud om nytteindsats kan vare.

Der vil dermed kunne etableres flere og længere forløb i tilbud om nytteindsats på samme arbejdsplads.

Selvom der ikke længere er en varighedsbegrænsning for nytteindsats, skal et tilbud om nytteindsats fortsat indeholde en beskrivelse af, hvor længe personen vil skulle deltage i tilbuddet, og kommunen kan sørge for, at der løbende sker variation i arbejdsfunktionen, så personen kommer til at varetage opgaver inden for forskellige områder hos den offentlige arbejdsgiver.

Arbejdsgiveren skal orientere tillidsrepræsentanten for den relevante faggruppe om etableringen af nytteindsats og drøfte den praktiske gennemførelse af tilbuddet. Er der ikke en tillidsrepræsentant, skal arbejdsgiveren inddrage en repræsentant for de ansatte hos arbejdsgiveren.

Personer i nytteindsats skal ikke medregnes, når rimelighedskravet for ansættelse med løntilskud og virksomhedspraktik efter LAB, ansættelse med løntilskud efter kompensationsloven og virksomhedspraktik efter INL skal opgøres.

Reglerne om nytteindsats og rimelighedskravet for ansættelse med løntilskud og virksomhedspraktik fremgår af LAB kapitel 13 og kapitel 10-12 i BAB og §§ 23 b og c i INL.

5.2. Særligt tilrettelagt nytteindsats

For personer, der er omfattet af arbejdspligten, oprettes der et nyt tilbud kaldet særligt tilrettelagt nytteindsats, som skal være et kommunalt organiseret tilbud, hvor personen ligesom i almindelig nytteindsats skal udføre samfundsnyttigt arbejde for sin ydelse.

Reglerne for nytteindsats gælder også for særligt tilrettelagt nytteindsats, dvs. tilbuddet kan gives med de samme formål som øvrige tilbud om nytteindsats, og der gælder ikke et rimelighedskrav, en varighedsbegrænsning og personerne indgår ikke i rimelighedskravet for øvrige virksomhedsrettede tilbud.

Da tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats ikke etableres på en konkret arbejdsplads med ordinært ansatte, men som et kommunalt tilrettelagt projekt, gælder reglerne om orientering af tillidsrepræsentanten dog ikke.

Opgaverne i tilbuddet skal ligesom i almindelig nytteindsats ligge ud over det normale niveau for opgaveløsningen hos den offentlige arbejdsgiver, og der skal være tale om en ekstra arbejdsindsats, som ikke ellers ville blive udført.

Et tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats kan f.eks. bestå af et projekt, hvor et hold af personer omfattet af arbejdspligten udfører ekstra tilsyn og mindre vedligehold af borde og bænke, skraldespande, stier, busskure m.m. på offentlige arealer. Arbejdet ledes og fordeles af en ansat i projektet, der også tilrettelægger arbejdsopgaverne og varetager samarbejdet udadtil.

Reglerne om særligt tilrettelagt nytteindsats fremgår af LAB kapitel 13 og kapitel 12 i BAB og § 23 g i INL.

5.3. Særligt om statsstøtte, konkurrenceforvridning og fortrængning

Ligesom i dag skal kommunerne sikre, at nytteindsatserne, herunder særligt tilrettelagt nytteindsats, ikke udgør ulovlig statsstøtte.

Hvis nytteindsats eller særligt tilrettelagt nytteindsats etableres hos en offentlig arbejdsgiver, som udøver økonomisk aktivitet, skal EU's statsstøtteregler om de minimis-støtte overholdes.

De minimis-reglerne medfører, at der er et loft over det beløb, som kommunen kan bevillige i støtte til den enkelte offentlige virksomhed over en periode på tre regnskabsår. Hvis en person er eller har været i nytteindsats hos en offentlig arbejdsgiver, som udøver økonomisk aktivitet, indgår personens forsørgelsesydelse i opgørelsen af støtte, der ydes efter de minimis-reglerne.

Kommunerne skal også fortsat sikre, at nytteindsatserne, herunder særligt tilrettelagt nytteindsats, ikke er konkurrenceforvridende eller fortrænger ordinært ansatte.

Det kan kommunen f.eks. gøre ved at sørge for, at der etableres nytteindsats i mange forskellige offentlige virksomheder, så der ikke kommer for mange personer i nytteindsats i den samme offentlige virksomhed.

Kommunen kan også være opmærksom på at finde offentlige virksomheder, som ikke opererer på et marked, hvor der afsættes varer og tjenester, og hvor virksomheden er i konkurrence med andre virksomheder.

Derudover skal opgaverne under nytteindsats ligge ud over det normerede niveau for opgaveløsningen hos den offentlige arbejdsgiver, hvilket bl.a. er med til at sikre, at der ikke sker fortrængning af ordinært ansatte.

Endelig skal deltagelse i nytteindsats ligge inden for virksomhedens normale arbejdstid og må ikke have et omfang, der overstiger normal, fuld arbejdstid pr. uge.

Reglerne om statsstøtte, konkurrenceforvridning og fortrængning i forbindelse med nytteindsats, herunder særlig tilrettelagt nytteindsats fremgår af LAB §§ 88 og 88 a samt INL § 23 g, stk. 3.

6. Hjælp til transportudgifter

Personer, der er omfattet af arbejdspligten, kan få hjælp til transportudgifter, som skyldes personens deltagelse i indsatsen i arbejdspligten eller de dele af introduktionsprogrammet, som personen har pligt til at deltage i efter LAB, INL, LAS eller

regler fastsat i medfør af disse love. Det gælder dog ikke transportudgifter i forbindelse med ansættelse med løntilskud hos en privat arbejdsgiver efter LAB/INL eller ansættelse med løntilskud efter kompensationsloven.

Det betyder, at personerne kan få hjælp til dokumenterede og rimelige transportudgifter i forbindelse med deltagelse i tilbud, jobsamtaler, beskæftigelses- og uddannelsesfremmende aktiviteter, f.eks. jobmesser, deltagelse i forberedelse til danskundervisning og jobsøgning i op til 4 timer om ugen, og deltagelse i danskuddannelse for personer omfattet af arbejdspligten efter INL.

Der kan ydes hjælp til dokumenterede og rimelige transportudgifter uanset afstand, både til og fra tilbud og øvrige aktiviteter samt udgifter til transport mellem disse.

Derimod kan der ikke ydes hjælp til transportudgifter til og fra personens ordinære arbejde, arbejde som vikar i en jobrotationsordning eller ved personens deltagelse i indsatser efter social- og sundhedslovgivningen. Det skyldes, at personen ikke har pligt til at deltage i disse aktiviteter efter LAB, INL, LAS eller regler fastsat i medfør af disse love.

En persons transportudgifter i forbindelse med ordinært arbejde, vikararbejde i en jobrotationsordning, ansættelse med løntilskud hos en privat arbejdsgiver efter LAB/INL eller ansættelse med løntilskud efter kompensationsloven er omfattet af skattereglerne om befordringsfradrag for lønmodtagere.

Ved deltagelse i indsatser efter social- og sundhedslovgivningen gælder reglerne i disse lovgivninger om evt. hjælp til transport/transportudgifter.

Hjælpen til transportudgifter kan forudbetales. Der skal foreligge tilstrækkelig dokumentation for, at udgifterne har været afholdt i forbindelse med deltagelse i tilbud eller øvrige aktiviteter. Er hjælpen forudbetalt, skal dokumentationen foreligge efterfølgende.

Ved udlevering/betaling af månedskort til offentlig transport kan dokumentationen f.eks. være kommunens/tilbudsstedets registrering af, at personen er mødt til jobsamtaler, tilbud, danskuddannelse, aktiviteter m.v.

Reglerne om hjælp til transportudgifter fremgår af LAB § § 176 a og BAB § 130 a samt INL § § 23 f, stk. 2, og § 38 i BKI.

7. Visitation, kontaktføreløb, Min Plan og kontrakt m.v.

Personer, der bliver omfattet af arbejdspligten, vil fortsat være omfattet af reglerne om bl.a. visitation, formidling af job, tilmelding og registrering af jobsøgning, cv-oplysninger, kontakt- eller opfølgingsføreløb, uddannelsespålæg, mentorstøtte og voksenlærlingeordningen.

Unge, som har et uddannelsespålæg, skal dog have den indsats, der kan gives som led i arbejdspligten, indtil de påbegynder en uddannelse. Indsatsen vil dermed primært være jobrettet frem for uddannelsesrettet.

Kommunerne skal træffe afgørelse om de enkelte tilbud efter LAB og INL, der skal indgå i arbejdspligten, og den samlede indsats skal fremgå af personens »Min

Plan« eller alternativt af kontrakten for personer omfattet af INL. Personen kan klage over de enkelte tilbud efter LAB og INL på samme måde som hidtil.

8. Rådighed og sanktioner

For personer, der er omfattet af arbejdspligten, gælder der som udgangspunkt de samme regler om rådighed og sanktioner i LAS som for andre, der modtager ydelser i kontanthjælpssystemet. Det indebærer bl.a., at personerne skal stå til rådighed for samtaler og tilbud samt beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, herunder jobmesser m.v., og at personer, der uden rimelig grund udebliver herfra, sanktioneres efter gældende regler.

For personer, der er omfattet af arbejdspligten, er det dog også en del af rådighedsforpligtelsen, at de skal deltage i forberedelsestid til danskundervisning og jobsøgning i op til 4 timer i alt om ugen uden for hjemmet, når kommunen har vurderet, at de skal deltage i disse aktiviteter. Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra forberedelsestid til danskundervisning eller jobsøgning som led i arbejdspligten, skal personen sanktioneres på samme måde som ved udeblivelser fra tilbud, dvs. med et fradrag i hjælpen.

Reglerne om rådighed og sanktioner fremgår af §§ 13, 13 a og 36 i LAS.

9. Registrering, monitorering og evaluering

Kommunerne skal fremover registrere den nye aktivitet jobsøgning og forberedelsestid uden for hjemmet og det nye tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats, som kan indgå i arbejdspligten. Databekendtgørelsen tilpasses således, at disse oplysninger kan indsamles. Derudover pålægges kommunerne ikke nye registreringskrav i forbindelse med, at arbejdspligten indføres.

STAR og Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM) vil monitorere og offentliggøre tal vedrørende arbejdspligten på hhv. Jobindsats.dk og Integrationsbarometer.dk. STAR stiller data til rådighed for UIM, så der sikres et ensartet data- og opgørelsesgrundlag på tværs af de to myndigheder.

Der vil også kunne følges op over for enkelte kommuner ved behov. Der kan eksempelvis blive monitoreret og fulgt op på, om personer omfattet af arbejdspligten kontinuerligt har løntimer og/eller er i tilbud efter LAB eller INL, herunder nytteindsats, særligt tilrettelagt nytteindsats, virksomhedspraktik, løntilskud, jobsøgning og forberedelsestid uden for hjemmet m.v.

Data vedrørende andelen af borgere i målgruppen for arbejdspligt, som er fritaget eller sanktioneret, kan også monitoreres, og niveauet herfor sammenlignes kommunerne imellem. Det vil ikke være muligt løbende at monitorere data om deltagelse i indsatser efter anden lovgivning, herunder social- og sundhedslovgivningen eller data om transporttid, som kan indgå i arbejdspligten, da data ikke registreres i jobcentre.

Den endelige model for monitorering og opfølgning på kommunernes implementering af arbejdspligten er under udarbejdelse. STAR vil løbende gå i dialog med kommunerne og dele relevante data i indfasningsperioden af arbejdspligten for at understøtte implementeringen. Når den endelige opfølgingsmodel er godkendt, vil

der blive offentliggjort spørgsmål-svar på www.star.dk med yderligere information. På Jobindsats vil det være muligt at tilgå målinger i databanken og en rapport i rapportbanken til løbende opfølgning på kommunernes implementering af arbejdspligten.

Arbejdspligten skal evalueres. Der lægges op til, at der i den samlede evaluering vil indgå en undersøgelse af kommunernes implementering. Det kan eksempelvis via en sags gennemgang i en fokusrevision belyses, i hvilket omfang borgeren er i aktivitet, og hvilke tilbud borgeren deltager i, herunder tilbud der ikke er givet efter LAB eller INL. En sags gennemgang kan også indgå som led i evalueringen af arbejdspligten.

10. Information om arbejdspligt

STAR og SIRI har oprettet temasider med informationer om arbejdspligten, herunder spørgsmål og svar m.v., som løbende vil blive opdateret på:

www.star.dk: [Nyt kontanthjælpssystem og arbejdspligt](#)

[www.siri.dk](https://siri.dk/arbejdspligt): <https://siri.dk/arbejdspligt>

Det vil også fortsat være muligt at kontakte STARs telefoniske hotline.

Fra januar 2025 vil der endvidere være en kort beskrivelse af arbejdspligten på www.borger.dk.

STAR og SIRI holder webinar om arbejdspligten for medarbejdere i jobcentre og kommuner den 9. januar 2025. Tilmelding kan ske på STARs temaside.

Venlig hilsen

Tina Holgaard Madsen
Kontorchef
Ydelser